

ŽANR KOJI NAJBOLJE USPIJEVA NA OTOCIMA I U DALMATINSKOJ ZAGORI

Žanr komedije u hrvatskom igranom filmu - Feljton *Hrvatski film, novinska kritika i društvo u 21. stoljeću* (24.)

Jedan od najzastupljenijih žanrova 21. stoljeća u hrvatskom filmu nedvojbeno je komedija. Popis najpozitivnije ocijenjenih predvodi *Osmi povjerenik* (2018) Ivana Salaja, otočna komedija po romanu Renata Baretića. Slijedi ga komedija *Oprosti za kung fu* (2004) Ognjena Sviličića po njegovu scenariju, ambijentirana u Dalmatinsku zagoru. Na otoke nas vraćaju i sljedeća dva filma: crna komedija *Svećenikova djeca* (2013) Vinka Brešana prema dramskom tekstu Mate Matišića i *Comic Sans* (2018) Nevija Marasovića o povezivanju oca i sina.

Solidnom kritičarskom četvorkom ocijenjena je i crna komedija *Koja je ovo država* (2019), također nastala u suradnji s Matom Matišićem. Visoku ocjenu dobila je laka populistička tv-komedija *Majstori* redatelja Dalibora Matanića. Nakon Sviličića, u Zagoru nas vodi romantična komedija *Što je muškarac bez brkova* (2006) Hrvoja Hribara po romanu Ante Tomića, dok je u Lici ambijentirana obiteljska komedija Danila Šerbedžije *Sedamdeset i dva dana* (2010). Lažnim ratnim udovicama bavila se komedija *Ministarstvo ljubavi* (2016) Pave Marinkovića, a avanturama u JNA *Karaula* Rajka Grlića.

Slijedi skupina srednje ocijenjenih komedija, koju predvode rijetke komedije ambijentirane u Zagreb: obiteljska *Život je truba* (2016) Antonija Nuića i dobroćudni *Ljubavni život domobrana* (2009) Pave Marinkovića, a slijedi ih ekranizacija kultne kazališne predstave *Kauboji* (2013) Tomislava Mršića. Popis nastavlja lagana ljetna akcijska komedija *Posljednja volja* (2001) Zorana

Sudara, nastala u produkciji Vicenza Blagaića po scenariju Ivice Ivaniševića i Ante Tomića.

Velik odjek kod publike (preko sto tisuća gledatelja) imala je vlaška romantična komedije Vlatke Vorkapić *Sonja i bik* (2012), koju je kritika ocijenila kao stereotipnu i prizemnu, ali ipak zabavnu i komunikativnu. Slijedi komedija Dejana Šorka o haškim svjedocima *Dva igrača s klupe* (2005), nogometna komedija *Ajmo žuti* (2001) Dražena Žarkovića, nostalgična obiteljska komedija *Ne dao Bog većeg zla* (2002) Snježane Tribuson po elementima autobiografske proze njenog brata Gorana.

Po scenariju Mira Gavrana nastala je tv-komedija *Zabranjeno smijanje* (2012). Goran Kulenović pak snimio je mladenačku rock-komediju *Pjevajte nešto ljubavno* (2007), a Dražen Žarković vrsnu otočku tv-komediju *Trešeta* (2006). Skupinu zaključuje *Narodni heroj Ljiljan Vidić* (2016) Ivana Gorana Viteza i romantična otočna komedija *Vjerujem u anđele* (2009) Nikše Sviličića.

Popis kritički negativno ocijenjenih komedija započinje neuspjela i mlaka tranzicijska komedija *Holding* (2001) Tomislava Radića s tipiziranim likom vječno infantilnog i ovisnog Hrvata (Radak). Potom slijedi bizarna, zbunjujuće montirana otočna komedija *Visoka modna napetost* (2013) Filipa Šovagovića (koji je u devedesetima bio jedan od najtraženijih i najnagrađivanijih mladih hrvatskih glumaca) koju čine nepregledne vinjete u stilu komedije apsurdna koje baš i nisu smiješne (Polimac). Još je gore kod kritike prošla njegova apsurdistička komedija *Pušća bistra* (2005), film bez logike i pripovjedne motivacije.

Lavina (2017) Stanislava Tomića ocijenjena je kao neukusna, karikirana i kaotična situacijska komedija čiji je humor zahodski, prizeman, seksistički i *trasherski* (Njegić). *Simon čudotvorac* (2013) Petra Oreškovića ocijenjen je kao nesnosna infantilna papazjanija i pretjerivanje bez imalo suptilnosti u crnohumornom diskursu.

Pri dnu su dvije neuspjele komedije veterana Fadila Hadžića. U *Doktoru ludosti* (2003) jednodimenzionalni likovi, neuvjerljiva gluma u kombinaciji s nefilmskom režijom nesumnjiv su recept za neuspješnu satiru, dok su *Lopovi prve klase* (2005) film koji vrvi od karikiranja i gestikulacijske komike koja rijetko kome može navući osmijeh na lice, a egzaltirani i priprosti likovi međusobno komuniciraju istinski potrošeni humor (Kosanović).

Na samom dnu su neuspjela apsurdistička komedija *Svinjari* (2015) Ivana Livakovića, ocijenjena kao negledljiva papazjanija i smjesa turbofolk mjuzikla i satire na komercijalnu TV, te *trash-komedija Sjećanje na Georgiju* (2002) Jakova Sedlara, za koju je kritika isticala redateljevu kič estetiku i infantilno rugalaštvo. O ovim dvama filmova je više rečeno u članku o najlošije ocijenjenim hrvatskim filmovima 21. stoljeća.

Zaključno, kao i kod najpopularnijih filmova Vinka Brešana iz devedesetih (*Kako je počeo rat na mom otoku* i *Maršal*), kao najzahvalniji ambijenti za hrvatsku komediju pokazali su se otoci (*Osmi povjerenik*, *Comic Sans*, *Svećenikova djeca*, *Trešeta*, *Vjerujem u anđele*), a druga je na listi Dalmatinska zagora (*Oprosti za kung-fu*, *Što je muškarac bez brkova*, *Sonja i bik*, *Ministarstvo ljubavi*). Temljem svega može se reći da su u Hrvatskoj najbolji kritički odjek imale komedije mentaliteta, u kojima se isprepliću

ili suprotstavljaju urbani i ruralni te srednjoeuropski i mediteranski način života i razmišljanja.

Zlatko Vidačković, FILMOVI.hr, 24. prosinca 2020.

Napomena: Dopušteno je prenošenje sadržaja ovog feljtona uz objavu izvora i autora